

Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande: Arne Ekstrand

Förvaltningschef: Katarina Freme

Datum: 2025-02-03

Verksamhetsberättelse årsbokslut (långversion)

Innehållsförteckning

1	Viktiga händelser under 2024	4
2	Ekonomisk sammanfattning	5
3	Prognossäkerhet	6
4	Mål och måluppfyllelse.....	7
5	Verksamhetsuppföljning	13
6	Uppföljning av privata utförare.....	20
7	Internkontroll	21
8	Personaluppföljning	22
9	Framåtblick.....	23
10	Målbilaga.....	26
11	Bilaga Internkontroll.....	29
12	Ekonomiska bilagor - egen regi KFN.....	30

I Viktiga händelser under 2024

- På multiarenan fortsätter lovaktiviteter som också kompletteras med aktiviteter för prioriterade besöksgrupper, personer med funktionsnedsättning och seniorer.
- Österåkers sportcentrum ishall A har fått en ny sarg
- I fritidsgårdsverksamheten och fältverksamheten har mellan 15-20 ungdomsinitierade och ungdomsdrivna gruppverksamheter startats under året, som attraherat många unga.
- På Idéverkstan har Utvecklingslussen-projektet Pilot Ljusterö förlängts.
- Seniordagarna: Med den nya inriktningen 2024 ändrades Österåkers seniordagar i antal dagar, programpunkter och upplägg.
- Nämnden arrangerar från 2024 även skönlitterära författarbesök på biblioteket: Biblioteket satsade på att bjuda in prisbelönta författare med en bred publik.
- Besiktning av tingshuset är genomförd och arbetet med brandskyddsåtgärder är inlett.
- Det nyrenoverade rummet på biblioteket invigdes på läslovet. Rummet ska inspirera de allra yngsta mellan 0-6 år att läsa och upptäcka litteraturen.
- Biblioteket satsar på förskolebarnen genom att erbjuda drop-in innan öppning.
- Sommarläger ordnades inom ramarna för finskt förvaltningsområde.

2 Ekonomisk sammanfattning

2.1 Helårsbokslut

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Utfall 2024	Budget 2024	Budgetavvikelse	Utfall 2023
Nämndens intäkter				
Avgifter	9 958	9 440	518	9 125
Övriga intäkter	3 570	1 160	2 410	9 882
Summa intäkter	13 528	10 600	2 928	19 008
Nämndens kostnader				
Personalkostnader	-45 518	-45 888	370	-43 192
Lokalkostnader	-59 835	-61 853	2 018	-58 325
Kapitalkostnader	-467	-384	-83	-384
Köp av verksamhet	-17 204	-14 961	-2 243	-22 255
Övriga kostnader	-18 632	-15 413	-3 219	-19 006
Summa kostnader	-141 656	-138 500	-3 156	-143 163
Nämndens nettokostnad	-128 129	-127 900	-229	-124 155

3 Prognossäkerhet

Kultur- och fritidsnämnden har under år 2024 prognostiserat 0% i avvikelse mot budget och resultatet i årsbokslutet är 0%.

3.1 Prognossäkerhet

	Helårsprognos
Januari	
Februari	-127 900
Mars	-127 900
April	-127 900
Maj	-127 900
Juni	-127 900
Juli	
Augusti	-127 900
September	-127 900
Oktober	-127 900
November	-127 900
Bokslut per december	-128 129

4 Mål och måluppfyllelse

4.1 Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet

Kultur- och fritidsnämnden skapar förutsättningar för idrott- och friluftsföreningar att bedriva verksamhet med hög kvalitet genom att tillhandahålla ändamålsenliga idrottsanläggningar och ett väl avvägt stöd i form av bidrag och service.

I Österåkers sportcentrum har ishall A fått en ny sarg. En uppgradering till en flexisarg, vilket höjer kvalitet och ändamålsenlighet i anläggningen. Golvet i Sporthall A har renoverats.

Österåkers musikskolor arbetar aktivt med att inspirera kommunens barn och unga till olika musikaktiviteter. Österåkers musikskola deltar som exempel i ett nationellt projekt för att inspirera barn och unga att spela blås- och stråkinstrument, orkesterinstrument.

Den öppna ungdomsverksamhetens pedagogiska idé är att stimulera till och stödja aktiviteter som bygger på och förutsätter ungdomars aktiva engagemang och ansvarstagande. Under året har en rad aktiviteter genomförts varav en tilltagande andel initierats och genomförts av ungdomar med stöttning av fritidsledare. Främjande och förebyggande insatser på såväl generell nivå som på gruppnivå har gjorts. Inom fältverksamheten har i vissa fall även insatser på individnivå gjorts.

Kulturenheten har en viktig roll i det lokala samhället, den står för de viktiga demokratiska värderingarna som i den här kontexten är fritt kunskapssökande, yttrandefrihet, och allas lika rätt till kultur, bildning och kunskap. Kultur- och fritidsnämndens uppdrag är att skapa gynnsamma förutsättningar för kommunens invånare att ta del av kultur- och biblioteksverksamhet. Flera projekt har genomförts och arbetet med att nå ut med kvalitativ kultur och med en biblioteksverksamhet som gör skillnad har resulterat i att kulturenhetens alla mål har nåtts. Finskt förvaltningsområde omfattar de kommuner i Sverige där de finskspråkiga invånarna (Sverigefinnarna) har vissa lagstadgade språkliga rättigheter. I Österåker arbetar kultur- och fritidsnämnden framgångsrikt med att belysa finsk kultur och det finska språket genom kultur och i ett nära samarbete med bland andra Finska föreningen.

Kulturbidrag för äldre möjliggör kulturaktiviteter av både traditionell och nyskapande karaktär som bidrar till ökad gemenskap och minskat utanförskap. Kulturevenemangsbidrag avser att skapa förutsättningar för kommunens kulturföreningar att arrangera kulturprogram och aktiviteter för föreningens medlemmar och kommunens invånare.

4.1.1 Kultur- och fritidsnämndens verksamheter präglas av hög kvalitet

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Kvantitativ undersökning i idrottsanläggningar, nöjdhetsfrågor			35 %	80 %
	Kvantitativ undersökning på biblioteken, nöjdhetsfrågor	90 %	88 %	92 %	80 %
	Andel hanterade ärenden i Infrakontroll (felanmälan)			67 %	90 %
	Andel föreningar med alkohol- och drogpolicy				
	Andel föreningar med ledarskapspolicy				

Det låga resultatet för idrottsanläggningar kan kopplas till mycket låg nöjdhet med städning. Majoriteten av de som svarat är föräldrar och/eller ledare. Barn och unga är generellt mer nöjda än de vuxna.

4.1.2 Kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska ha hög tillgänglighet

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Biblioteket, antal bemannade öppettimmar kväll och helg	13	12	12	12
	Geografisk spridning av musikskolans verksamhet, öka antal undervisningsplatser	9	9	12	10

Österåkers folkbibliotek består av huvudbiblioteket i Åkersberga centrum, två filialbibliotek på Ljusterö och Ingmarsö samt Bokbåten som besöker skärgården två gånger per år. Dessutom finns biblioteket på webben med självbetjäning dygnet runt. Med generösa öppettider har invånarna stor möjlighet att ta del bibliotekens utbud.

4.2 Österåker har en robust och effektiv ekonomi

Kultur- och fritidsnämnden har under år 2024 prognostiserat 0% i avvikelse mot budget och resultatet i årsbokslutet är 0% avvikelse. Nämnden har inte någon negativ procentuell nettobudgetavvikelse på minst fem år dessförinnan.

För fortsatt effektiv och robust ekonomi avser nämnden se över effektivisering av nyttjande och driftförhållande i våra idrottsanläggningar.

Löpande översyn av driftavtal och övriga avtal kopplat till mark, anläggning och friluftsområden pågår.

I den öppna ungdomsverksamheten har större andel av medlen gjorts tillgängliga för ungas egna initiativ och aktiviteter, alltid med stöd av fritidsledare eller fältare. Detta arbetssätt säkrar i hög grad att resurserna används på ett sätt som är relevant för målgruppen.

4.2.1 Kultur- och fritidsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
→	●	Ej negativ avvikelse gentemot budget	0 %	0 %	0 %	0 %

4.2.2 Kultur- och fritidsnämnden ska hålla hög prognossäkerhet

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
→	●	Prognossäkerhet per juni – jämfört helår	0 %	0 %	0 %	0 %

4.3 Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här

Trygghetsskapande arbete pågår löpande genom kommunens förvaltningsövergripande riskgrupp samt i hanteringen av felanmälningar och i dialog med föreningar.

Digitala lösningar med taggar och koder genererar både god tillgänglighet och säkerhet.

Bibliotekens lokaler ska vara säkra platser, alla invånare ska känna sig trygga och välkomna. Genom samverkan med andra kommunala verksamheter, det civila samhället, näringslivet, föreningar och myndigheter skapar biblioteken en öppen och mångfacetterad samlingsplats där många instanser framgångsrikt samarbetar för att gagna invånarnas trygghet och gemenskap. Samarbetet 2024 har varit mycket framgångsrikt och alla har bidragit med sina kompetenser på ett föredömligt sätt. Den senaste trygghetsundersökningen visade att samverkan har varit mycket lyckad och 97 procent av besökarna känner sig trygga på biblioteket.

Den öppna ungdomsverksamheten upplevs som trygg av 96 procent av deltagarna. Ett aktivt trygghetsarbete är ständigt pågående och innebär nolltolerans mot otrygghetsskapande beteenden.

4.3.1 Den upplevda tryggheten inom kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska vara hög

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
→ 	Trygghetsundersökning i den öppna ungdomsverksamheten	95 %	96 %	96 %	99 %
	Kvantitativ undersökning i idrottsanläggningar, trygghetsfrågor			55 %	95 %
	Kvantitativ undersökning på biblioteken, trygghetsfrågor			97 %	95 %

Resultatet kopplat till idrottsanläggningar påverkas av den upplevda tryggheten i och kring Österåkers Sportcentrum.

4.4 Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

Själv grundtanken med bibliotek är att låna böcker och andra medier. På så sätt delar redan invånarna i Österåker på de resurser som de själva bidragit till. Ytterligare en aspekt för en hållbar framtid är att den kunskap och lust som invånarna förskansar sig på biblioteken genom läsning, digitalt deltagande, aktiviteter och möten med andra människor, omsätts till livslång kunskap och erfarenheter. Det i sin tur bidrar till livskvalitet och trygghet, ökad möjlighet att göra kloka val, samt en hållbar framtid.

Biblioteken i Österåker ska således verka för en hållbar framtid genom att erbjuda invånarna i Österåker kvalificerad service, dialog med invånarna, ett brett utbud av medier och kulturella upplevelser. De fyra strategiska områdena ska genomsyra biblioteksverksamheten liksom ska kommunens inriktningsmål.

Det är av största vikt att drift och användning av idrottsanläggningarna optimeras. Bokningsgraden ska vara hög och schemalagningen effektiv. Arbetet mot målet följer säsongerna hos idrotten, med ambitionen att hålla andelen bokade tider hög även under lågsäsong. Effektivisering och optimering i arbetet med idrottsanläggningar gynnar framförallt ekonomisk och ekologisk hållbarhet och ska alltid ta hänsyn till vikten av att tillgängliggöra fysisk aktivitet och social gemenskap för social hållbarhet.

Nämnden stöttar bidragsberättigade föreningar för att hålla föreningskunskap på en hög nivå.

Stöd erbjuds i samverkan med RF-SISU Stockholm och kan till exempel bestå av styrelseutbildning och värdegrundsarbete.

I den öppna ungdomsverksamheten är den sociala hållbarheten i fokus. Ett systematiskt arbete med ungas fritid som skyddsfaktor genomförs. Tillgång till trygga sammanhang, präglade av delaktighet, lärande och inkludering är avgörande för många ungdomar i kommunen och utgör en grund i arbetet med att stärka demokratiska värderingar. Genom att fånga upp och coacha målgruppens egna idéer, intressen och behov får unga genomföra sina egna fritidsaktiviteter med stöd av trygga vuxna. Ett arbetssätt som under året givit

mycket goda resultat.

4.4.1 Kultur- och fritidsnämnden ska möjliggöra att minska och effektivisera energianvändningen

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Andel bokade tider i idrottsanläggningar vardagar 16-22 och helger			38 %	85 %

Nyttjandegraden kommer inte upp till målvärdet 85 % detta år på grund av att rutinen att energi stänga anläggningar, det vill säga flytta verksamhet under lägsäsong, inte fullt optimerats.

2 290 timmar vi har rådighet att flytta/stänga för att möjliggöra energibesparing till fastighetsägaren.

Totalt antal tillgängliga tider: 57 690- 2 290: 55 400

Totalt tilldelade tider: 21 035

Andel bokade tider i idrottsanläggningar vardagar 16-22, samt helger: 38 %

-Evenemang och läger: 479

-Seriematcher: 985

-Föreningstider abonnemang: 13 715

-Övriga bokade föreningstider: 3 585

-Privata ströbokningar: 2 271

Totalt: 21 035

Fullstora idrottshallar har högre beläggning ca 80 %

Mindre gymnastiksal har betydligt lägre beläggning

Beläggning varierar stort mellan olika perioder på året

4.4.2 Främja demokrati och delaktighet i kultur- och fritidsnämndens verksamheter

	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
	Index, inflytande, ansvarstagande och delaktighet inom den öppna ungdomsverksamheten			64 %	40 %

Den öppna ungdomsverksamhetens arbete med delaktighetsbaserad verksamhet, av, med och för unga har givit gott resultat och detta återspeglas i indexet inflytande, delaktighet och ansvarstagande.

4.4.3 Skapa inkluderande livsmiljöer för rekreation och kultur för fler

		Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024
		Antal offentliga kulturarrangemang för barn och vuxna som anordnats i kommunen med stöd av kultur- och fritidsnämnden	79	266	339	250
		Antal program och aktiviteter på folkbiblioteken	304	376	364	325

Biblioteksverksamheten och kultur har en viktig roll i byggandet av det öppna samhället, de symboliserar de viktiga demokratiska värderingarna som i den här kontexten är fritt kunskapssökande, yttrandefrihet, och allas lika rätt till kultur, bildning och kunskap. Kulturenheten förmedlar litteratur, kulturupplevelser, kunskap om kulturmiljöer, konst, fokus på finsk kultur och språk, minoritetsspråk, teater.

Att utveckla läsandet och förståelsen för det man läser är av största vikt i det moderna informationsamhället, liksom är värdet av att kunna förstå och behärska källkritik.

5 Verksamhetsuppföljning

5.1 Verksamhetsuppföljning - helårsbokslut

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Utfall 2024	Budget 2024	Budgetavvikelse	Utfall 2023
Kultur- och fritidsnämnden	-575	-760	185	-576
Förvaltningsledning	-7 600	-7 603	3	-6 528
Allmän fritidsverksamhet	-3 363	-3 675	312	-3 453
Kulturverksamhet	-8 390	-8 927	537	-8 411
Idrott- och friluftsanläggningar	-64 704	-64 068	-637	-62 988
Öppen ungdomsverksamhet	-13 861	-14 212	351	-13 447
Bibliotek	-16 369	-16 200	-169	-15 756
Musikskola	-13 244	-12 456	-788	-12 991
Finskt förvaltningsområde	-22	0	-22	-5
Verksamhetens nettokostnader	-128 129	-127 900	-229	-124 155

5.2 Nämnd

Kultur- och fritidsnämndens har ett övergripande ansvar för kultur (konst, scenkonst, kulturmiljö), idrott- och friluftsverksamhet, finskt förvaltningsområde, öppen ungdomsverksamhet, bibliotek och musikskola. Verksamheten är diversifierad och bedrivs i egen regi såväl som i upphandlad regi. Nämnden ger stöd till kultur-, idrotts- och friluftsföreningar i form av ekonomiska bidrag, kompetensstöd och kommunikation.

5.3 Förvaltningsledning

Kostnader på förvaltningsledning omfattar främst centralt fördelade overhead-kostnader för Österåkers kommun. Kultur- och fritidsnämndens kostnader är till största del fördelade per verksamhetsområde där idrott och fritid, med stora anläggningskostnader, står för cirka hälften av kostnadsmassan.

Arbetet som går under namnet Ekosystem för ungas delaktighet utgår från sommarjobbet Unga kommunutvecklare. Mål för utvecklingsarbetet är att skapa ett årshjul med grund i redan etablerade processer som sommarjobb och barnbokslut.

5.4 Allmän fritidsverksamhet

Öppna lovaktiviteter och prova på utvecklas fortsatt i Österåkers multiarena. Under året har aktiviteterna utökats med riktade aktiviteter till personer med funktionsnedsättning och seniorer.

En ny mötesplats har öppnat riktad till personer med funktionsnedsättning från 13 år och upp. Under pågående försöksperiod håller mötesplatsen öppet varannan söndag.

Fortsatt riktad till samma målgrupp har tre processer inom ramen för Strategi Parasport (samverkan Österåkers kommun, Parasport Stockholm, RF-SISU Stockholm samt berörd förening) startat.

Aktivitetsstöd har betalats ut till 41 föreningar och Anläggningsstöd har betalats ut till 13 föreningar.

Rutinen kring bidragshanteringen har förstärkts för ökad rättssäkerhet. Årsmöteshandlingar ska vara registrerade i bidragssystemet FRI innan bidrag kan betalas ut. Den nya rutinen medför ökad administration och genererar ytterligare rutinförstärkningar i form av framtagande av handlingsplaner när avvikelser uppstår.

5.5 Kulturverksamhet

Österåkers seniordagar genomfördes efter att ha pausats ett år. Platsen för evenemangen i Åkersberga och på Ljusterö flyttades till kommunens lokaler och träffpunkter. Med den nya inriktningen 2024 ändrades Österåkers seniordagar i antal dagar, programpunkter och upplägg. Kommunen har valt att satsa på föreläsningar och information om relevanta teman för målgruppen samt visa upp kommunens verksamhet och tjänster med informationspunkter, prova-på aktiviteter och föreläsningar. Sammanlagt bjöds det på 25 programpunkter spridda i Åkersberga, Storängstorget, Fyren, Biblioteket, Berga teater och på Ljusterö Bygdegården och Görjansgården i dagarna tre.

Besiktning av tingshuset är genomförd och arbetet med brandskyddsåtgärder är inlett. Utkast till projektplan för nytt kulturmiljöunderlag är skapat och nu inväntas startdatum för projektet.

Konst till Hagby äng och kulle

Planering för konst till nybyggnadsområdet Hagby äng och kulle påbörjades våren 2024 med ett deltagarbaserat arbete och skisser för en lekskulptur och en paviljong i områdets centrala park. Förskolorna Vildvitran, Luffarbacken och Kantarellen, träffpunkt Fyren och Akers friskola deltog i workshops med de upphandlade konstnärerna Wirsén & Suchowiak och Jacob Dahlgren. Deltagarnas modeller ställdes sedan ut på multiarenan under hösten tillsammans med konstnärernas skisser. De färdiga skisserna finns att se i 360-vyn över Hagby äng och kulle på Österåkers webb och konstverken kommer att placeras i parken i samband med bygget troligen 2027.

Konst i parker

Till kanalparken har upphandlats en gestaltning av ett platsspecifikt konstverk på temat; vatten som livgivare. Upphandlade konstnärer Lars Brunström och Harry Modin har levererat en skiss och påbörjat produktion av konstverket ”Svanen landar”. Konstverket kommer troligen att placeras ut i parken under hösten 2025.

Till Skånstaparken har upphandlats en konstnärlig gestaltning på temat; järnålder och platsen historia. Upphandlade konstnärer heter Guangjuan Zhang och Jan Stenberg. Skissarbetet har påbörjats och konstverket planeras att placeras ut i parken under hösten 2025.

5.5.1 Kultur för skola och förskola

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Skolbio, antal deltagare	1 198	1 094	761	986	703		
Scenkonst för barn, antal deltagare	658	395	1 254	723	963		

Kulturenheten hade inte Stockholm Filmfestival Junior 2024, som visade film för 511 elever i Österåker 2023, därav minskade antal deltagare. Dock ökade deltagare för scenkonst 2024.

5.6 Idrott- och friluftsanläggningar

Arbete pågår med en hållbar struktur och rutin för investeringsprojekt. Stort fokus ligger på att säkerställa spårbarhet i projektprocessen genom dokumentation och överlämningar.

Genomförda projekt:

- Österåkers sportcentrum ishall 1: sargbyte, ny resultattavla och ny ljudanläggning
- Uppdatering av skateparken vid Österåkers idrottsområde
- Ridstigar vid Gillmyra och Lappdal

Genomgång av kommunens idrottsanläggningar och upprättande av teknisk specifikation för att möjliggöra sponsorplatser för idrottsföreningar enligt nya riktlinjer för sponsring i kommunala idrottsanläggningar har genomförts. Dessa verkställs successivt i dialog med verksamma föreningar.

Domaruddens friluftsanläggning är under utredning för utveckling. Utvecklingsarbetet leds av Kommunstyrelsens förvaltning genom Näringslivs- och arbetsmarknadsenheten. Kultur och fritidsnämnden representeras i styrgrupp såväl som arbetsgrupper. Invånardialog har genomförts och sammanställts.

5.7 Öppen ungdomsverksamhet

5.7.1 Öppen ungdomsverksamhet

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Öppet-timmar per vecka (ej lov)	131	117	117	117	117		
Antal besök	67 160	52 679	73 639	55 511			
Deltagare					16 083		
Nöja med öppettider	71 %	70 %	72 %	74 %	80 %		
Nöjda med verksamheten	96 %	94 %	95 %	89 %	89 %		
Andel unga som producerar verksamhet					2 %		
Andel verksamhetstid producerad av unga					15 %		
Antal unga som producerar verksamhet					272		
Antal aktiviteter (kreativa initiativ)					985		

Från och med 2024 mäts inte längre besök utan verksamheten räknar deltagare. För att loggas som deltagare är hen i minst 15 min i verksamheten fr o m klockan 14:00. Detta för att ge en bild av hur unga deltar i verksamheten efter skoltid. Tidigare räknades även besök under skoltid vilket gav en missvisande bild då uppdraget är ungas fritid.

Det låga värdet på "andel unga som producerar verksamhet" beror på viss felaktig loggning under året. Denna siffra kommer att stämma bättre under 2025.

5.8 Bibliotek

En ny biblioteksplan togs i nämnden och den gäller 2024-2026. I planen står de lagstadgade mål som ett folkbibliotek har samt vilka prioriterade grupper som biblioteken ska fokusera på. Biblioteksplanen har brutits ned till verksamhetsnivå och i strategin för verksamhetsutveckling i Österåkers kommun står att en handlingsplan ska arbetas fram för att skapa struktur i verksamhetsutvecklingsarbetet. Inför kvartal 3 (juli-september) år 2024 startade därför arbetet med handlingsplaner på biblioteket. Två handlingsplaner skapades: en med fokus på Digital delaktighet, eftersom det är ett av två övergripande mål i vår biblioteksplan och en med fokus på spår 1 i strategin för verksamhetsutveckling i Österåkers kommun.

Det nya bilderboksrummet för småbarnen har lockat många besökare, främst familjer. Enhetens Kulturproducent har bokat in författare som riktar in sig mot en bredare publik men fortfarande med kvalitet i fokus.

Publiktillströmningen har varit väldigt god, med fullsatta salonger. De facklitterära författarna och föreläsarna röner också ett stort intresse från allmänheten och även här har antal besökare ökat. Den digitala vägledningen som biblioteket erbjuder, riktar sig främst mot de seniora invånarna. Det är ett samarbete med vård- och omsorgsförvaltningen och är mycket efterfrågat, oftast fullbokat.

Biblioteket har en mer genomtänkt strategi för evenemang och marknadsföring, det planeras bättre och repertoaren riktar sig mot den bredare allmänheten. Det läsfrämjande arbetet har också baserats på forskning och har på ett framgångsrikt sätt förmedlat läslust. Skolorna fortsätter att boka in boksamtal och besök, det är en stor efterfrågan. Drop-in timmen för förskolor, där vi tillgängliggör biblioteket för de yngsta innan öppning, har också varit mycket uppskattat. Det strukturerade och strategiska arbetet har varit väldigt framgångsrikt och antal besök har ökat med 15 procent.

5.8.1 Bibliotek

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Antal besök	96 289	73 942	131 781	149 640	171 374	150 000	
Antal utlån	114 337	93 465	133 268	147 291	159 063	148 000	
Antal öppettimmar på huvudbiblioteket per vecka	55	50	62	62	52	52	
Antal öppettid dagar per år totalt på folkbiblioteken	426	447	475	473	481	475	

5.9 Musikskola

Den gemensamma musikskoleaktiviteten strävar med ett vikande elevunderlag. En situation som Österåkers kommun delar med den större delen av kommuner i Sverige. Ett led i det aktiva arbetet med att inspirera barn och unga till musikaktivitet deltar musikskolorna i olika projekt.

5.9.1 Prestation/volym

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Andel kurser i kommunal regi	40 %	36 %	36 %	35 %	35 %	34 %	
Andel kurser i fristående regi	60 %	64 %	64 %	65 %	65 %	66 %	
Antal elever, inskrivna september	1 390	1 446	1 388	1 272	1 214	1 245	
Antal barn i kommunen, 7-19 år	8 308	8 476	8 647	8 704	8 601	8 702	
Elever i musik- eller kulturskola, 6-19 år, andel (%)	18	18					
Andel barn i kommunen 7-19 år i musikskola	16 %	17 %	16 %	15 %	14 %	14 %	

5.9.2 Totalt för alla utförare av musikskola, antal kurser

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Ämneskurs 1-4 elever	1 229	1 271	1 164	1 076	1 005	1 071	
Grupp 5-12 elever	588	677	652	551	518	515	
Ensemble 13<	264	264	232	229	214	214	
Totalt	2 081	2 212	2 048	1 856	1 737	1 800	

5.9.3 Kvalitet

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Budget 2024
Andel unga som producerar verksamhet inom musikskola i egen regi					15 %	25 %	
Andel verksamhetstid producerad av unga inom musikskola i egen regi					25 %	30 %	

6 Uppföljning av privata utförare

6.1 Privata utförare

Verksamhet	Privat utförare	Omfattning/andel av verksamhet
Simhallsdrift Söra och Solskiftesbadet	Medley	100% 4 uppföljningsmöten per år
Spår,leder, badplatser och ridstigar	Peab	100% Löpande uppföljningsmöten
Städavtal	Rengörare Näslund Aktiefbolag	100% Löpnade uppföljning, månadsvis
Drift och skötsel av idrottshallar	Vingtor Bygg och Utemiljö AB	100% 1 uppföljningsmöte per år

7 Internkontroll

Tre kontrollmoment är centrala och avser hela kommunen och två kontrollmoment är utarbetade särskilt för Kultur- och fritidsnämnden. Rutiner finns som säkerställer att internkontrollplaner upprättas i enlighet med kommunens policy och riktlinjer för intern kontroll.

Genom uppföljning enligt internkontrollplanen 2024 bedöms ansvarsområdet för Kultur- och fritidsnämnden ha kunnat kontrollerats tillfredsställande med tillägget av två nämndspecifika kontrollmoment, kontroll av anlitaandet av konsulter och kontroll av jäv på nämndsmöten. Utifrån perspektiven risk, väsentlighet och sannolikhet finns anledning att lägga till två kontrollmoment i internkontrollplanen som avser risker för jäv eller korrupktion. I samband med direktupphandlad verksamhet eller vid konsultuppdrag, särskilt som största delen av nämndens verksamhet utförs genom beställningar, uppdrag eller avtal är det viktigt att rutiner finns.

Under perioden till och med bokslutet har inga avvikelser noterats.

8 Personaluppföljning

8.1 HR

8.1.1 Antal anställda

Nyckeltal	Utfall Helår 2022	Utfall Helår 2023	Utfall Helår 2024
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda, 31 dec respektive 31 aug	60	68	71,7
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning, 31 dec respektive 31 aug	12	6	4,5
Totalt antal årsarbetare, 31 dec respektive 31 aug	72	75	76,2
Antal anställda med månadslön, 31 dec respektive 31 aug	85	86	85

8.1.2 Sjukfrånvaro

Nyckeltal	Utfall Helår 2022	Utfall Helår 2023	Utfall Helår 2024
Sjukfrånvaro, per helår respektive jan-juni vid delår	5,6	5,4	4,8
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer)	38	44	41
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro	62	56	59

9 Framåtblick

Enligt befolkningsprognosen beräknas kommunen ha passerat 65 000 invånare inom tio år. Rutiner och processer behöver utvecklas med det i beräkningen. Barnkonventionen som lag ställer krav på nämnden att få med barnperspektivet i alla frågor.

Lagstiftning om kommunens ökade ansvar för brottsförebyggande arbete medför ökad samverkan inom kommunorganisationen samt med externa parter med förbyggande och främjande fokus.

Struktur för insamling och bearbetning av relevant data ska fortsätta utvecklas, för att formulera förankrade prognoser inför nyetableringar; beslut baserat på fakta. Exploaterings- och driftsförhållanden bör också beaktas då dessa påverkar kompetens-, uppföljnings- och bidragsutveckling. Plats för idrott, kultur, rörelse, biblioteksverksamhet och rekreation ska beaktas när nya områden planeras.

Allt högre ställda krav och förväntningar på idrottsanläggningar från idrottsrörelsen föranleder god, balanserad dialog baserad på fakta med berörda parter. Både nya och befintliga anläggningar ska utvecklas för ökad tillgänglighet och flexibilitet. Tillgång till kommunal anläggning minskar generellt sårbarheten för en föreningsverksamhet.

En nära kommunikation med idrottsrörelsen regionalt och det i kommunen verksamma föreningslivet lägger grund för avvägt stöd till den organiserade verksamheten. Idrott i förening är till stor del styrd från idrottsrörelsens egna styrfunktioner som tar egna beslut om utveckling och förändring. Riksidrottsförbundets utvecklingsresa Strategi 2025 övergår nu successivt i nästa fas som siktar mot 2035. Idrottsrörelsens egna utvecklingsarbete bevakas i arbetet med kommunens utveckling av stöd till idrott och friluftsföreningar.

Nämnden behöver möjliggöra för alla kommuninvånare att utöva motions- och rekreationsaktiviteter. Spontan aktivitet ska möjliggöras och ytor ska planeras för att möta kommuninvånarnas bredd av intressen och behov.

Kommunens friluftsmiljöer kräver utvecklad samverkan. Utmaningar finns att säkra rekreationsområden i en växande kommun. Befintliga friluftsområden involverar ofta flera markägare och flera samverkande kommuner. En samverkande organisation med rätt kompetens och resurser främjar vårdande och utveckling av kommunens friluftsområden som inbegriper både land och vatten.

Att stärka barn och ungas läsförmåga är ett uppdrag som står i fokus för biblioteksverksamheten i hela landet. Regeringen har skärpt lagstiftningen kring bemannade skolbibliotek (2010:800) och Kulturrådets bidrag har ändrat fokus mot att de sökande ska arbeta läsfrämjande.

Biblioteken i Österåker arbetar i flera läsfrämjande projekt och ämnar skapa en mindre metodbank i vilken framgångsrika läsfrämjande metoder ska läggas in. Det rum som inretts för småbarn på huvudbiblioteket, Läs vågen, fungerar som en sluss in i till läsandets värld och förhoppningen är att rummet ska bli ett läscentrum i kommunen för alla som arbetar med barn och ungas läsande. Här kan man samarbeta för att utveckla läsförmågan och biblioteket delar med sig av framgångsrika, läsfrämjande metoder. Störst fokus ligger på det läsfrämjande arbetet för barn och unga de närmaste åren. Det finns dock ett stort behov av investeringar i digitala medier samt infrastruktur för förmedling och utveckling. Den databas som biblioteken använder i det dagliga arbetet med utlån, katalog och lånekort kommer att fasas ut inom de närmsta åren. En ny molnbaserad plattform, eller digital webbaserad miljö, behöver därför implementeras.

Hur kultur ska finansieras i framtiden är en pågående debatt för närvarande. Regeringen gav *Myndigheten för Kulturanalys* i uppdrag år 2023 att ”kartlägga och analysera kulturområdets finansiering med särskilt fokus på den privata finansieringen. Uppdraget var också att analysera om privata aktörer skulle kunna bidra mer till finansiering av kulturverksamhet, och att beakta konsekvenserna av olika finansieringskällor i relation till de kulturpolitiska målen”. Kulturen i Sverige står inför förändringar vad gäller finansiering och vi behöver successivt förändra incitamentsstrukturen för privat finansiering

Kulturmiljöplanen behöver uppdateras och anpassas till vision 2040 samt RUF 2050. Österåkers kommun är rik på kulturhistoriska miljöer så som Biskopstuna, Norrö Tingshus, Slussvaktarbostaden och Wira Bruk. Fornminnes- och kulturmiljövård bidrar till att levandegöra kommunens och landets historia för pedagogiska ändamål likväl som att de utgör attraktiva besöksmål. Kulturmiljöerna i Österåkers kommun behöver kartläggas för att kunna bevaras på ett korrekt sätt och för att dess viktiga kulturhistoriska intresse ska kunna förmedlas till invånarna.

Nämnden ser ett behov av att stärka arbetet med breddat deltagande i kulturutbudet vad gäller främst barn och unga. De ska ha likvärdig tillgång till kultur och möjlighet till eget skapande. Kulturenheten och finskt förvaltningsområde arbetar med att synliggöra minoritetsspråken och i synnerhet lyfta det finska språket och den finska kulturen. För barn- och ungdomskultur har en process påbörjats för att hitta en struktur för att nå till skolorna. Genom att förvaltningen nu börjar arbeta med Skapande skola finns större möjligheter att knyta kontakter i skolan och erbjuda kultur till eleverna.

Kommunens föreningsliv är starkt och en viktig komponent i invånarnas fritid. Många ideella föreningar i kommunen söker kulturbidrag, och kriterier för bidragen har förenklats och tydliggjorts. Trenden är tydlig att fler föreningar ansöker om mer stöd.

Teaterutbudet i kommunen håller en hög kvalitet. Berga teater är en fokuspunkt där kommunen arrangerar och erbjuder föreställningar. Föreningslivet är också flitiga arrangörer och både skapar egna föreställningar samt tar in externa aktörer. Berga teater hyrs ut i allt större omfattning, efterfrågan på tider är hög. Tekniken utvecklas i en hög takt och det är viktigt att ha utrustning som är

uppdaterad.

Kommunens konstinköp syftar till att stimulera ett konstantintresse och en konstupplevelse och att i vissa sammanhang fungera som pedagogiskt hjälpmedel. Konst till Skånstaparken, Säbybron, Stadsparken Åkers kanal och Fredsberg är inplanerade.

I flera nya utredningar nämns folkbiblioteken som en tänkbar aktör i utveckling av samhällliga tjänster som ska gynna livslångt lärande, till exempel i en kommitté tillsatt av regeringen som ska ge rekommendationer för att stärka användning och kunskap kring AI och "Av det skälet har kommittén formulerat en idé om ett kompetenslyft – där folkbiblioteken skulle få en central roll. 2025–2029 föreslås en satsning som skulle ge folkbiblioteken 100 miljoner kronor per år, alltså totalt en halv miljard kronor

Europeiska principer och riktlinjer för lokal öppen fritids- och ungdomsverksamhet även kallad "Chartern" implementeras i utvecklingen av den öppna ungdomsverksamheten i kommunen. I regional, nationell och internationell samverkan via nätverket Kvalitet och kompetens i samverkan (KEKS) bildar "Chartern" ett ramverk för kvalitativ delaktighetsbaserad och flexibel öppen ungdomsverksamhet.

Fritidsgårdsverksamheten har traditionellt byggts upp i form av fysiska mötesplatser. Den modellen behöver kompletteras och i en del fall kanske även ersättas av ett mobilt arbetssätt som nyttjar olika platser och lokaler baserat på vilken typ av aktivitet som genomförs. På så sätt når vi fler unga och kan styra insatser dit där de behövs som mest. Denna modell har visat sig fungera mycket bra för fältgruppen och kan delvis ha god potential även för annan öppen ungdomsverksamhet.

Den öppna ungdomsverksamheten behöver vara flexibel och snabbt kunna anpassa sig till förändrade behov och intressen hos målgruppen. De primära kvaliteter som står i centrum är delaktighet, lärande och trygghet. En förutsättning för arbetet är trygga relationer. De främjande och förebyggande effekterna av en sådan verksamhet är betydligt starkare än av traditionell "hängverksamhet". För att möjliggöra utveckling och hålla god kvalitet på verksamheten behöver den personal som rekryteras till den öppna ungdomsverksamheten ha adekvat utbildning, erfarenhet och personlig lämplighet.

10 Målbilaga

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet	Kultur- och fritidsnämndens verksamheter präglas av hög kvalitet	Kvantitativ undersökning i idrottsanläggningar, nöjdhetsfrågor 			35 %	80 %	80 %
		Kvantitativ undersökning på biblioteken, nöjdhetsfrågor 	90 %	88 %	92 %	80 %	80 %
		Andel hanterade ärenden i Infrakontroll (felanmälan) 			67 %	90 %	90 %
		Andel föreningar med alkohol- och drogpolicy 					
		Andel föreningar med ledarskapspolicy 					
	Kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska ha hög tillgänglighet	Biblioteket, antal bemannade öppettimmar kväll och helg 	13	12	12	12	12
		Geografisk spridning av musikskolans verksamhet, öka antal undervisningsplatser 	9	9	12	10	10

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
Österåker har en robust och effektiv ekonomi	Kultur- och fritidsnämnden ska redovisa en ekonomi i balans	Ej negativ avvikelse gentemot budget 	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
	Kultur- och fritidsnämnden ska hålla hög prognossäkerhet	Prognossäkerhet per juni – jämfört helår. 	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här	Den upplevda tryggheten inom kultur- och fritidsnämndens verksamheter ska vara hög	Trygghetsundersökning i den öppna ungdomsverksamheten 	95 %	96 %	96 %	99 %	99 %
		Kvantitativ undersökning i idrottsanläggningar, trygghetsfrågor 			55 %	95 %	95 %
		Kvantitativ undersökning på biblioteken, trygghetsfrågor 			97 %	95 %	95 %
Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid	Kultur- och fritidsnämnden ska möjliggöra att minska och effektivisera energianvändningen	Andel bokade tider i idrottsanläggningar vardagar 16-22 och helger 			38 %	75 %	85 %
	Främja demokrati och delaktighet i kultur- och fritidsnämndens verksamheter	Index, inflytande, ansvarstagande och delaktighet inom den öppna ungdomsverksamheten 			64 %	35 %	40 %
	Skapa inkluderande livsmiljöer för rekreation och kultur för fler	Antal offentliga kulturarrangemang för barn och vuxna som anordnats i kommunen med stöd av kultur- och fritidsnämnden 	79	266	339	260	250

Övergripande mål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Prognos 2024	Målnivå 2024
		Antal program och aktiviteter på folkbiblioteken 	304	376	364	325	325

II Bilaga Internkontroll

Kontrollmoment	Periodicitet	Metod (internkontroll)	Uppföljningsansvarig (funktion)	Är kontrollmomentet genomfört enligt plan?	Har det uppkommit några avvikelser?	Kommentera vid avvikelse
Central 1: Det finns en redundans i organisationen genom framtagna rutinbeskrivningar för det dagliga arbetet	En gång per år	Genomgång på enhetsmöte, vilket dokumenteras	Enhetschef	• Ja	• Nej	
Central 2: Alla förvaltningar har en aktuell kompetensförsörjningsplan	En gång per år	Avstämning på ledningsgruppsmöten	Förvaltningschef	• Ja	• Nej	
Central 3: Efterlevnad av policy för hållbart resande	En gång per år	Avstämning på APT	Förvaltningschef	• Ja	• Nej	
KFN 1: Kontroll vid anlitande av konsulter	Vid varje avrop eller direktupphandling	Behov tas upp på ledningsgruppsmöte, vilket dokumenteras	Enhetschef	• Ja	• Nej	
KFN 2: Kontroll av jäv på nämndsmöten	Vid varje nämndsmöte	Stående punkt på dagordning	Förvaltningschef	• Ja	• Nej	

12 Ekonomiska bilagor - egen regi KFN

Musikskola - egen regi

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Utfall 2024	Budget 2024	Budgetavvikelse	Utfall 2023
Nämndens intäkter				
Avgifter	0	0	0	
Övriga intäkter	278	0	278	394
Summa intäkter	278	0	278	394
Nämndens kostnader				
Personalkostnader	-7 348	-7 092	-256	-7 414
Lokalkostnader	-539	-709	169	-493
Kapitalkostnader	0	0	0	-25
Köp av verksamhet	0	0	0	-6
Övriga kostnader	-197	-160	-37	-451
Summa kostnader	-8 085	-7 960	-124	-8 390
Nämndens nettokostnad	-7 807	-7 960	154	-7 996